

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

Tilbagegang i dansk økonomi i 1. kvartal

Af: Cheføkonom Tore Stramer og seniorøkonom Kristian Skriver

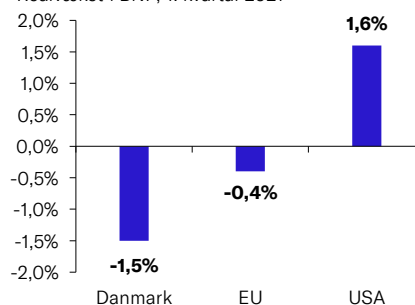
I denne uge har vi fået tal, der viser, at dansk økonomi skrumpede med 1,5 pct. i første kvartal 2021. Det er primært nedlukningen af udvalgte brancher samt den høje smittespredning, der har sendt dansk økonomi ned. Det viser med al tydelighed, at de stramme restriktioner og den delvise nedlukning har tyngt aktiviteten i dansk økonomi mærkbart hen over vinteren. Nedlukningen har især ramt restauration, kultur og detailhandlen hårdt.

Trods tilbagegangen skal vi dog glæde os over, at den anden smittebølge ikke har haft lige så stor negativ betydning, som den første smittebølge i første halvår 2020, hvor dansk økonomi skrumpede med 1,3 pct. i første kvartal og hele 6,7 pct. i andet kvartal. Det skyldes, at under første smittebølge blev hele verden ramt af den pludselige frygt for Covid-19 og de økonomiske konsekvenser krisen kunne have. Det var meget vanskeligt at forudsige fremtiden for virksomhederne. Det gjorde, at blusset i stort set hele verdensøkonomien blev dæmpet. Industrien og serviceerhvervene på verdensplan sænkede produktionen. Under den anden smittebølge har det i primært været serviceerhvervene, der har været hårdt ramt, men industrien har haft flot fremgang. Når man sammenligner med udlandet, er det alligevel dansk økonomi, der står tilbage, som hårdest ramt i første kvartal. I EU skrumpede økonomien med 0,4 pct., mens den amerikanske økonomi voksede med 1,6 pct.

I denne uge har vi også fået tal for beskæftigelsen i marts. Det viser pæn fremgang på 6.000 lønmodtagerjobs, heraf var de 3.000 jobs i private virksomheder. Set i lyset af den delvise genåbning af økonomien er fremgangen i den private sektor forholdsvis lille. Men når vi kigger på tal for hvor mange lønmodtagere, der er hjemsendt på lønkomensation, er der mere positivt nyt at spore. Hele 56.000 lønmodtagere sagde i marts måned farvel til lønkompositionsordningen og goddag til jobbet. Det er intet mindre end fremragende nyt, der understreger, at der igen blev tændt for blusset under dansk økonomi mod slutningen af første kvartal.

Nøgletal	Side
Dansk vækstnedgang større end i udlandet	2
Forbrugertilliden på det højeste niveau siden nedlukningen af Danmark	3
Jobfremgang i marts - havde ventet større fremgang i det private	4
200.000 flere ældre i 2030 - giver udfordringer for de offentlige finanser	5

Realvækst i BNP, 1. kvartal 2021

Dansk vækstnedgang større end i udlandet

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik mandag viser, at BNP-væksten i første kvartal foreløbigt er opgjort til -1,5 pct. Selv om det var ventet, at BNP-væksten ville falde i første kvartal, så er nedgangen desværre lidt større end ventet. Nedgangen er tilmed også større end i resten af EU, hvor BNP skrumpede med 0,4 pct. I USA var der tilmed en fremgang i BNP på 1,6 pct. i første kvartal.

Det viser med al tydelighed, at de stramme restriktioner og den delvise nedlukning har tynget aktiviteten i dansk økonomi mærkbart hen over vinteren. Nedlukningen har især ramt restauration, kultur og detailhandlen hårdt. Den begyndende genåbning i starten af marts ændrer således ikke på, at første kvartal samlet set bød på en nedgang inden for detailhandlen.

Den relative store nedgang i BNP-væksten i Danmark viser med al tydelighed, at det langt fra har været en gratis omgang, at store dele af landet har været delvist nedlukket hen over vinteren.

Udsigt til rekyl i væksten

Ser vi fremad, så er der fortsat udsigt til en mærkbar rekyl i den økonomiske aktivitet hen over anden og tredje kvartal. Store dele af dansk økonomi er nu genåbnet eller godt på vej til at blive det efter vinterens nedlukning. Det har allerede ført til stigende aktivitet, hvor særligt privatforbruget er sprunget kraftigt i vejret. Samtidig er ledigheden faldet, mens antallet af jobannoncer er steget til det højeste niveau på denne side af finanskrisen.

Fragmenteret genopretning

Der er dog fortsat lommer af økonomien, der er præget af lavvækst. Det gælder særligt de dele af oplevelsesindustrien, der er afhængig af turismen fra USA, Kina og Japan mv.

Det er derfor også vigtigt at pointere, at der er tale om en fragmenteret økonomisk genopretning på tværs af dansk erhvervsliv. Byggeriet, industrien og dele af detailhandlen er kommet flyvende ud af coronakrisen, mens mange af oplevelseserhververne, der tæller hoteller, restauranter, kultur- og oplevelsesparker, fortsat er tynget af coronakrisen og restriktionerne.

Samlet BNP-vækst på 2-3 pct. i år inden for rækkevidde

Som tingene ser ud nu, så er det bestemt ikke utænkeligt, at BNP-væksten ender på et niveau omkring 2-3 pct. i 2021 og 4 pct. i 2022. Det indebærer, at aktiviteten i dansk økonomi vil nå tilbage på niveauet før coronakrisen hen imod slutningen af året.

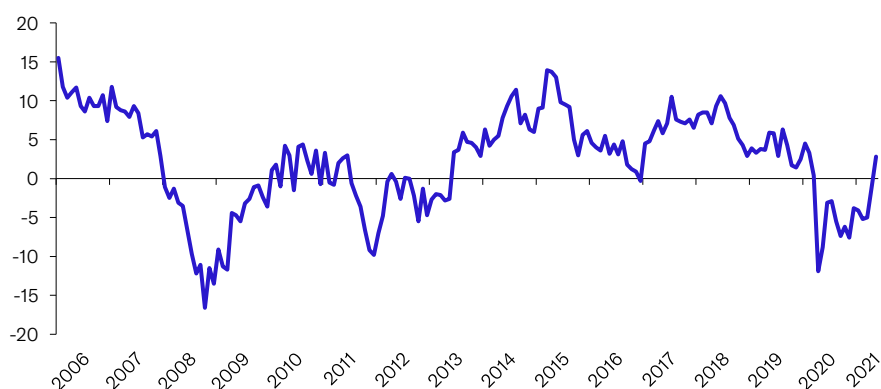
De danske husholdninger sprudler af købekraft, samtidig med at finanspolitikken fortsat vil understøtte aktiviteten. Dertil er der udsigt til tiltagende vækst på vores eksportmarkeder og dermed i de dansk eksportvirksomheders afsætningsmuligheder.

Forbrugertilliden på det højeste niveau siden nedlukningen af Danmark

Danmarks Statistik har fredag offentliggjort tal, der viser, at forbrugertilliden steg fra -1,1 i april til 2,8 i maj. Det betyder, at forbrugertilliden nu er steget til det højeste niveau siden nedlukningen af Danmark. Forbrugertilliden belyser befolkningens syn på dens nuværende og fremtidige økonomiske situation.

Der er tilmed fremgang over hele banen, hvor forbrugerne særligt har skruet op for vurderingen af Danmarks nuværende økonomiske situation samt indikatoren for forventningen til den fremtidige økonomiske situation. Fredagens tal er en rigtig positiv nyhed, der understreger at forbrugerne er kommet godt ud på den anden side af den anden smittebølge, og for alvor er klar til at sætte fut under det private forbrug. Det kan tyde på, at vi kommer til at se en kraftig rekyl i danskernes forbrug hen over foråret og sommeren. Særligt med tanke på, at mange danskere har et ophobet forbrugsbehov efter vinterens nedlukningen.

Forbrugertillidsindikatoren fra 2006 til 2021

Kilde: Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, tabel: FORV1

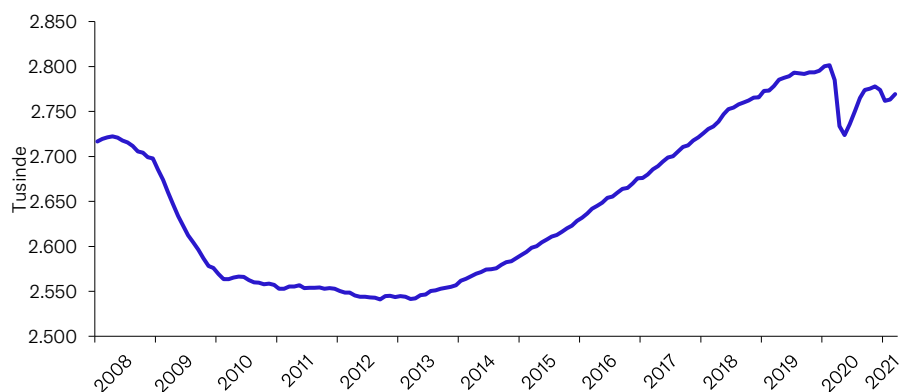
Jobfremgang i marts - havde ventet større fremgang i det private

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik fredag viser, at lønmodtagerbeskæftigelsen steg med 6.000 personer fra februar til marts. Der er ca. en fremgang på 3.000 jobs i det private.

Jobfremgangen i marts er godt nyt, men det er samtidig som forventet. Set i lyset af den gradvise genåbning af detailhandlen i marts, havde vi på forhånd ventet en endnu større jobfremgang i det private. Men når vi sammenholder fredagens tal med tal for lønkompressionsordningen, er der flere positive takter at spore. Foreløbige tal fra Erhvervsstyrelsen viser, at i marts var der i gennemsnit ca. 36.000 personer hjemsendt med lønkompression. Det er et kraftigt fald sammenlignet med februar, hvor der i gennemsnit var ca. 92.000 personer hjemsendt på lønkompression. Det betyder, at intet mindre end 56.000 lønmodtagere i marts har sagt farvel til lønkompressionsordningen og goddag til kollegaerne på arbejdspladsen. Det er en fremragende nyhed. Det understreger, at den delvise genåbning af økonomien har sendt mange danskere tilbage på arbejdet. Genopretningen af arbejdsmarkedet er i gang.

Denne genopretning vil fortsætte i resten af 2021, og vi vil se jobfremgang herhjemme. I takt med at flere danskere bliver vaccineret og restriktionerne bliver minimeret, kan vi forhåbentlig vende tilbage til den hverdag, som vi kendte før pandemien. På nuværende tidspunkt har 30 pct. af danskerne fået det første stik med en Covid19-vaccine, og vaccineudrulningen vil forhåbentlig gå stærkt over de kommende måneder.

Personer med lønmodtagerjob

Kilde: Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, tabel: BESK03

200.000 flere ældre i 2030 - giver udfordringer for de offentlige finanser

Danmarks Statistik har torsdag offentliggjort en ny befolkningsfremskrivning. Befolkningsfremskrivningen går frem til 2060, og er et centralt element i holdbarhedsberegningerne af de offentlige finanser, som Finansministeriets og De Økonomiske Råd udarbejder.

Den nye befolkningsfremskrivning viser, at i 2030 vil den danske befolkning være 3 pct. større end i dag. Det vil dog være med en markant forskydning i befolkningssammensætningen. I 2030 vil vi se markant flere ældre, mens de øvrige grupper er stort set lige så store som i dag. Antallet af personer over 64 år forventes at være hele 16 pct. højere end i dag, mens det ventes, at vi vil være 1 pct. flere under 20 år. I aldersgruppen 20-64 år, som ofte kaldes for arbejdsmarkedets kernetropper, forventes stort set at være på niveau med i dag.

Flere ældre i Danmark er en markant udfordring for de offentlige finanser. I takt med at man bliver ældre, skal man typiske mere i kontakt med blandt andet sundhedsvæsenet, ligesom ældre ofte er på offentlig forsørgelse i form af folkepension. Det er samtidig udfordrende, at der stort set ikke bliver flere personer i aldersgruppen 20-64 år i 2030, der betaler en meget stor del af de samlede skatteindtægter, fordi det er i disse år man primært er tilknyttet arbejdsmarkedet.

Udfordringen er håndteret i tilbagetrækningsreformerne – velfærdsaftalen fra 2006 og tilbagetrækningsreformen fra 2011 – der sikrer, at den stigende levetid også fører til flere aktive år, og en mere stabil balance mellem den del af befolkningen, der er på arbejdsmarkedet, og den del, der ikke er. Uden en sådan mekanisme ville der – i takt med at levetiden stiger – være en større og større del af befolkningen, som ville stå uden for arbejdsmarkedet og modtage offentlige pensioner mv.

Folketinget bekræftede senest i 2020 en forhøjelse af efterlønsalderen til 66 år i 2032 og folkepensionsalderen til 69 år i 2035 i overensstemmelse med den levetidsindeksering. Den næstkommende indeksering vil med de aktuelle forudsætninger om levetidsindekseringen svare til en forhøjelse af folkepensionsalderen til 70 år i 2040. Det er samtidig helt centralt for de offentlige finanser, at levetidsindekseringen fortsætter fremadrettet, fordi ellers vil de offentlige finanser komme i en situation, hvor den offentlige gæld vokser kraftigt og bliver uoverskuelig stor.

Befolkningsfremskrivning 2021

	2021	2030	Ændring i antal	Ændring i pct.
0-19 år	1.290.250	1.300.903	10.653	1%
20-64 år	3.373.523	3.375.722	2.199	0%
Over 64 år	1.176.271	1.367.599	191.328	16%
I alt	5.840.044	6.044.224	204.180	3%

Kilde: Dansk Erhverv på baggrund af Danmarks Statistik

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til cheføkonom Tore Stramer på tstr@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6107 eller seniorøkonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6033.